

NORSKE SPORVEIERS
OG
LOKALBANERS FORENING

N O R D I S K
SPORVEIS- OG
LOKALBANEMØTE

I OSLO

DEN 9.—11. JUNI 1938

HAMMERSTAD & CO. -- BOK - KUNST - REKLAMETRYKKERI

OSLO - 1938

INN H O L D

	Side
Medlemmer i den norske sporveis- og lokalbaneforening	5
Program og møtedeltagere	7
Referat	15
Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbane-Föreningen	19
Ordinarie föreningsstämma. Protokoll	21
Berättelse för år 1937	24
Statistiska uppgifter 1936—1937	29
Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningen.	
Styrelse och Medlemmar	31
Velkomsthilsen ved statsråd Oscar Torp	35
 <i>F o r e d r a g :</i>	
Oversikt over trafikkforholdene i og omkring Oslo.	
Direktør Samuelson, A/S Oslo Sporveier	37
Forslag til ny Færdselsaare til Aflastning af Nørrebrogade i København. Direktør Juel-Hansen, Københavns Sporveje ..	49
Spårvägs- och omnibustrafiken i Helsingfors. Direktör Sahl- berg, Spårvägs- och Omnibus A/B, Helsingfors	57
Trafikförhållandena i Stockholm. Civilingenjör Torsten R. Åström, Stockholms Spårvägar	67
Litt om takstordninger. Direktør O. Braarud, A/S Holmen- kollbanen	81
Bensin- och brännolja-bussar. Overingenjör Thor Lange, Stockholms Spårvägar	105

	Side
Københavns Sporvejes Trolleybusser. Afdelingsingeniør Flindt, Københavns Sporveje	125
A/S Oslo Sporveiers nye sporvagner. Overingeniør C. Witt, A/S Oslo Sporveier	139
De nye boggi-sporvogners elektriske utstyr. Ingeniør G. Amundsen, A/S Oslo Sporveier	149
Trondheim Sporveis nye sporvagner. Direktør Kleven, Trondheim Sporvei	165

Medlemsfortegnelse
for
Norske Sporveiers og Lokalbaners Forening.

A/S Akersbanene :

Direktør O. Juelsrud.
Direktør H. J. Darre-Jenssen.

Bergens Sporvei :

Direktør Chr. J. Mohn.
Driftsingeniør Knut L. Haadem.
Driftsassistent Øivind Halstensen.
Bokholder O. Jacobsen.

A/S Bærumsbanen :

Overingeniør C. F. Mathisen.
Ingeniør Andr. Falkenberg.
Bokholder J. Fr. Hansen.
Kasserer Wilh. Sune.

Ekebergbanen :

Direktør H. A. Mørk.
Overingeniør W. Witt.
Driftsingeniør Jacob Mørk.
Kontorchef O. V. Stoltenberg.
Materialforvalter F. Kramer.
Bokholder Wilh. A. Olsen.

A/S Fløibanen :

Driftsbestyrer O. Eng.

A/S Graakalbanen :

Major N. Bøckman.

A/S Holmenkolbanen :

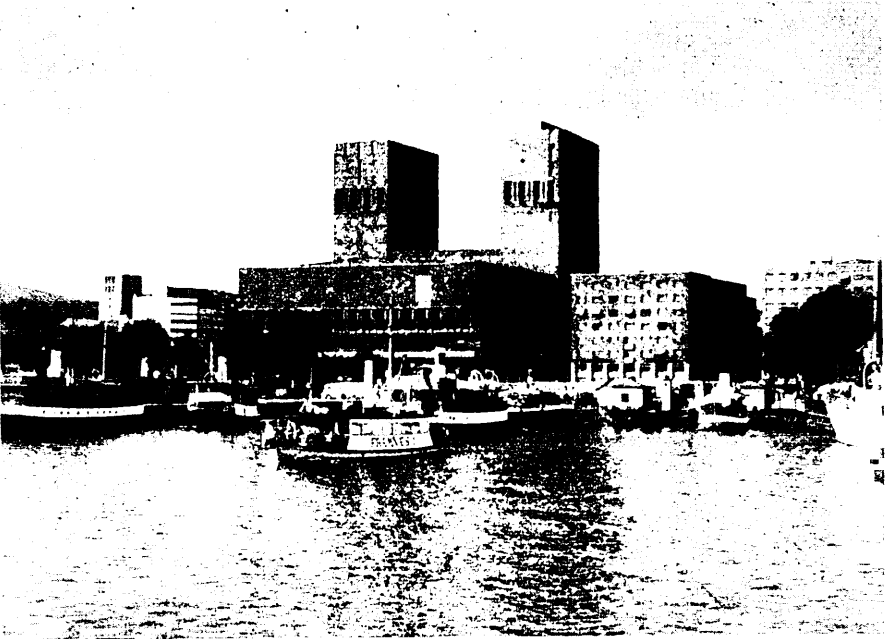
Direktør O. Braarud.
Driftsingeniør E. Hammer.
Trafikkchef, ingeniør Tr. Skjæggestad.

A/S Oslo Sporveier :

Direktør Hj. Samuelsen.
Overingeniør J. de R. Kielland.
Overingeniør C. Witt.
Overingeniør E. Isdahl.
Ingeniør Gerh. Amundsen.
Ingeniør C. H. Ausen.
Kontorchef Ant. Brandrud.
Ingeniør John Dybwad.
Kasserer S. Hansen.
Ingeniør H. A. Hemsén.
Ingeniør Jakob de R. Kielland.
Ingeniør Ove Kjølsest.
Bokholder E. Lage.
Ingeniør Einar Lautin.
Materialforvalter Osc. Ness.
Ingeniør Alf Omsted.

Trondheim Sporvei :

Direktør Fr. Kleven.

Rådhuset.

Efter initiativ av direktørene *Barth*, *Hultqvist* og *Nørregaard* avholdtes det første almindelige skandinaviske sporveis- og lokalbanemøte i Oslo i 1926.

I 1930 — samtidig med at den svenske forening kunde feire sitt 25 års jubileum — innbød denne forening til avholdelse av det annet skandinaviske møte i Stockholm.

Fire år senere i 1934 inviterte Københavns Sporveje til et engere nordisk møte i København, og i år var det atter den norske forenings tur til å arrangere møtet.

For dette var efter forutgående overlegninger mellem Helsingfors, København, Stockholm og Oslo fastlagt følgende program:

Møtets presidium:

Direktør *Juel-Hansen*, Danmark.

Direktør *Gösta Hellgren*, Sverige.

Direktör *Hans Sahlberg*, Finland.

Direktør *Hj. Samuelsen*, Norge.

Møtelokale Ingeniørenes Hus, Kronprinsens gate 17, Oslo.

Torsdag 9. juni 1938.

Åpningsmøte med damer med velkomsthilsen av formannen i A/S Oslo Sporveiers styre, hr. statsråd *Torp*.

Orienterende foredrag om trafikkforholdene i de 4 nordiske lands hovedsteder av de respektive byers sporveisdirektører.

Ingen diskusjon.

Til møtet i Oslo var innbudt samtlige sporveis-, buss- og lokalbaneforeninger og enkeltbedrifter i Danmark, Finland, Sverige og Norge.

Fra disse land hadde følgende meldt sig og avgav møte:

DELTAGER-LISTEN :

D a n m a r k :

Københavns Sporveje :

Direktør A. Juel-Hansen.

Ingeniør Edv. Nielsen.

Ingeniør H. Jacobsen.

Ingeniør H. Høgholt.

Afdelingsingeniør P. A. Flindt.

Trafikkinspektør H. Krag.

Nordsjællands Elektricitets og Sporvejs A/S :

Afdelingsingeniør Georg Krebs.

F i n n l a n d :

Spårvägs- och Omnibus A/B, Helsingfors :

Direktör Hans Sahlberg.

S v e r i g e :

A/B Hägglund & Söner, Örnköldsvik :

Direktör P. E. Hägglund.

Överingenjör Sverre Smith.

Aktiebolaget Motala Verkstad :

Direktör Oscar Emanuel Johansson.

Aktiebolaget Robo, Stockholm :

Ingenjör Herman Krämer.

Aktiebolaget Scania Vabis, Södertälje :

Direktör Gunnar Lindmark.

Överingenjör August Nilsson.

Direktör A. G. Löfkvist, Hälsingborg.

Aktiebolaget Stockholms Spårvägar:

Stadsfullmäktig J. A. Wallin.

Redaktör Gustaf Ahlbin.

Ombudsman Wilh. Augustinsson.

Överingenjör Einar Engdahl.

Överingenjör Thor Lange.

Civilingenjör Torsten R. Åström.

Aktiebolaget Svenska Jernvägsverkstäderna, Linköping :

Ingenjör Carl Johan Uggla.

Ingenjör Heribert Pettersson.

*Svenska Aktiebolaget Kullagerfabriken, Göteborg, og
Norsk Kulelager Aktieselskap S. K. F., Oslo :*

Direktör Hakon Grut.

Aktiebolaget Volvo, Göteborg :

Försäljningschef Helmer Johansson.

Exportchef Rolf Hanson.

Almänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Västerås :

Ingenjör Werner Heinrici.

Brännkyrka och Södertörns Trafik Aktiebolag, Stockholm :

Direktör Georg Larsson.

Civilingenjör Hugo Björck.

Gefle Stads Spårvägar :

Drätselkammarordförande J. W. Lind.

Ingenjör S. Landquist.

Ingenjör Sven Mortimer.

Göteborgs Spårvägar :

Kassör Hugo Larsson.
Redaktör Emil Rosén.
Direktör C. A. Reuterswärd.
Tekn. avdelingschef Thure Vidlund.
Byråingenjör Georg Enell.

Hälsingborgs Stads Spårvägar :

Kassör Anders Persson.
Civilingenjör Jean Bärnin.
Direktör Otto Lange.

Jönköping Kommunala Affärsverk :

Linjeförman Johan Skoog.
Civilingenjör Rudolf Linse.

Karlskrona Spårvägar :

Kamrer Oskar Kloos.
Chefsingenjör Harry Tham.

Lidingö Trafikaktiebolag :

Ingenjör Nils Wancke.
Trafikchef Cyrus Blomström.

Malmö Stads Spårvägar :

Riksdagsman Carl Lovén.
Direktör Einar Hultman.
Driftsingenjör B. R. Sandblom.

Mälardöarnas Omnibus A/B, Stockholm :

Direktör John Ernst Carlsson.

Stockholm-Roslagens Järnvägar, Stockholm :

Verkstadsdirektör Åke Nerell.
Trafikinspektör B. A. Morin.
Maskiningenjör Johannes Lindholm.

Stockholms Läns Omnibus A/B, Enebyberg :

Trafikchef Anders Bergman.

*Sundsvalls Spårvägs Aktiebolag och
Spårvägsaktiebolaget Sundsvall-Skön :*

Direktör Alf Lindén.

Svenska Karosseriverkstäderna, Katrineholm :

Disponent Valdemar Larsson.

Trafikaktiebolaget Stockholm-Södra Lidingö, Lidingö :

Direktör J. A. Ericsson.

Upsala Spårvägs Aktiebolag :

Disponent Svante Strandberg.

Direktör Hilding Ångström.

*Extra medlemmer av Svenska Spårvägs-, Buss och
Förortsbaneföreningen :*

Direktör Erik Hjorth, Stockholm.

Norge :

A/S Akersbanerne:

Overlærer Johan Evje.

Høiesterettsadvokat H. Munthe-Kaas.

Statsråd H. J. Darre-Jenssen.

Direktør O. Juelsrud.

Bergens Sporvei :

Direktør Chr. J. Mohn.

Driftsingeniør Knut L. Haadem.

A/S Bærumsbanen :

Direktør Fritjof Heyerdahl.

Overingeniør C. F. S. Mathiesen.

Ingeniør Andreas Falkenberg.

Ingeniør Einar Lindflaten.

Ingeniør Einar Moe.

Ekebergbanen :

Advokat P. A. Holm.
Direktør H. A. Mørk.
Overingeniør W. Witt.
Driftsingeniør Jacob Mørk.
Kontorchef O. V. Stoltenberg.

A/S Fløibanen :

Driftsbestyrer Øivin Eng.

A/S Holmenkolbanen :

Direktør Rolf Magelssen.
Direktør Ludv. Grønvold.
Advokat E. Torkildsen.
Disponent Arne Eriksen.
Direktør Olav Braarud.
Trafikkchef Trygve Skjæggestad.
Driftsingeniør Eivind Hammer.

A/S Oslo Sporveier :

Statsråd Oscar Torp.
Sekretær Einar Gerhardsen.
Driftsbestyrer Thor Jørgensen.
Direktør Hj. Samuelsen.
Overingeniør J. de R. Kielland.
Overingeniør C. W. Witt.
Overingeniør Einar Isdahl.
Ingeniør G. Amundsen.
Ingeniør C. H. Ausen.
Kontorchef Ant. Brandrud.
Ingeniør J. E. Dybwad.
Kasserer Sofus Haugen.
Ingeniør Jacob de R. Kielland.
Ingeniør Ove Kjølseth.
Ingeniør Einar Lautin.
Ingeniør Alf Omsted.

Trondheim Sporvei :

Styreformann Nils M. Aune.
Direktør Fredrik M. Kleven.

DELTAGENDE DAMER :

Danmark :

Fru direktør A. Juel-Hansen, København.
Fru ingeniør Georg Krebs, Charlottenlund.

Sverige :

Fru advokat Wilh. Augustinsson, Stockholm.
Fru trafikchef Anders Bergman, Stockholm.
Fru ingeniør Georg Enell, Göteborg.
Fru överingenjör E. Engdahl, Stockholm.
Fru direktör J. A. Ericsson, Stockholm.
Fru exportchef Rolf Hanson, Göteborg.
Fru direktör Gösta Hellgren, Stockholm.
Fröken Anna-Lisa Hellgren, Stockholm.
Fru direktör Einar Hultman, Malmö.
Fru Gertrud Jacobson, Göteborg.
Fru försäljningschef Hilmer Johanson, Göteborg.
Fru överingenjör Thor Lange, Stockholm.
Fru kassör Hugo Larsson, Göteborg.
Fru direktör Alf Lindén, Sundsvall.
Fru ingeniør Johannes Lindholm, Stockholm.
Fru kassör Anders Persson, Hälsingborg.
Fru direktör C. A. Reuterswärd, Göteborg.
Fru redaktör Emil Rosén, Göteborg.
Fru chefsingenjör Harry Tham, Karlskrona.

Norge :

Fru ingeniør Amundsen, Oslo.
Fru Aune, Trondheim.
Fru ingeniør Ausen, Oslo.
Frk. Lisbeth Barth, Oslo.
Fru direktør Braarud, V. Aker.
Frk. Borghild Brandrud, Oslo.
Frk. Ragnhild Brandrud, Oslo.
Fru disponent Eriksen, V. Aker.

Fru overlærer Evje, Ø. Aker.
Fru ingeniør Falkenberg, Bærum.
Fru Giertsen, Ø. Aker.
Fru direktør Grønvold, V. Aker.
Fru driftsingeniør Hammer, V. Aker.
Fru driftsbestyrer Eng, Bergen.
Fru kasserer Haugen, Oslo.
Fru direktør Heyerdahl, V. Aker.
Frk. Yvonne Houm.
Fru overingeniør Isdahl, Oslo.
Fru direktør Juelsrud, Oslo.
Frk. Berit Juelsrud, Oslo.
Fru driftsbestyrer Jørgensen, Oslo.
Fru overingeniør Kielland, Oslo.
Fru direktør Kleven, Trondheim.
Fru ingeniør Lautin, Oslo.
Fru ingeniør Lindflaten, Bærum.
Fru direktør Magelssen, V. Aker.
Frk. Aagot Magnussen, Oslo.
Fru overingeniør Mathiesen, Bærum.
Fru Eva Moestue, Bærum.
Fru direktør Mohn, Bergen.
Fru advokat Munthe-Kaas, Oslo.
Fru direktør Mørk, Nordstrand.
Fru ingeniør Omsted, Oslo.
Fru Signe Orre, Oslo.
Fru direktør Samuelsen, Oslo.
Frk. Inger Samuelsen, Oslo.
Fru kontorchef Stoltenberg, Nordstrand.
Frk. Margit Syrrist, V. Aker.
Fru advokat Torkildsen, Aker.
Fru statsråd Torp.
Fru Vogt, Nordstrand.
Frk. Kari Witt, Oslo.

Referat.

Av møtets forhandlinger optokes stenografisk referat.

Som møtets sekretær fungerte den norske forenings sekretær, overingeniør Kielland.

Torsdag den 9. juni 1938.

Forsamlingen hilsedes ved mannsang — Olav Trygvason — utført av Oslo Sporveiskor, dirigent Fridthjof Spalder.

Formannen i A/S Oslo Sporveiers styre, statsråd *Torp*, åpnet møtet med en anslående tale — referert som bilag 1 —, hvor han fremhevet kommunikasjonsmidlenes store betydning for befolkningen i byene og omliggende strøk, og ønsket alle de fremmøtte velkommen til det fjerde nordiske sporveis- og lokalbanemøte, som dermed erklærtes åpnet.

Han gav derefter ordet til sporveisdirektør *Samuelsen*, Oslo, som begynte med en takk til statsråd *Torp* fra møtets deltagere for hans velkomsthilsen.

Derefter oplyste han at direktør *Hellgren*, formannen i den svenske forening, beklageligvis ikke kunde være til stede på grunn av sykdom og refererte et telegram fra ham. Foreslo å sende en telegrafisk hilsen med ønske om god bedring.

Han gikk derefter over til den programmessige orientering om kommunikasjonene i Oslo-dalen. (Bilag 2).

Direktør *Sahlberg* inntok under direktør *Samuelsens* foredrag presidiet og takket ham for den interessante utredning, hvorefter han gav direktør *Juel-Hansen* ordet.

Direktør *Juel-Hansen* takket for velkomsthilsen til de utenlandske deltagere og begynte derefter sitt orienterende foredrag om forslag til ny ferdsselsåre til avlastning av Nørregade i København. (Bilag 3).

Direktør *Samuelsen*, som presiderte under direktør *Juel-Hansens* foredrag, takket ham for den greie orientering om de Københavnske ferdsselsvanskeligheter og gav ordet til

Direktør *Sahlberg*, som talte om «Spårvægs» och Omnibustrafiken i Helsingfors, Finland. (Bilag 4).

Direktør *Samuelsen* takket ham for utredningen om ferdselsforholdene i Helsingfors, og gav

Civilingenjör *Aström* ordet, i direktør *Hellgrens* fravær, for å omtale trafikkforholdene i Stockholm. (Bilag 5).

Direktør *Samuelsen* takket for den interessante utredning fra Stockholm og fremholdt at Stockholm og Oslo syntes å lede trafikkutviklingen nogenlunde efter samme retningslinjer, mens man i København gikk andre veier.

Lunsjpause på resaurant *Kongen* på utstillingsområdet, hvortil man blev befordret med A/S Oslo Sporveiers bensinbusser, prydet med de 4 nordiske lands flagg.

Forhandlingene gjenoptokes kl. 15.

Direktør *Samuelsen* gav ordet til direktør *Braarud*, A/S *Holmen* kolbanen, som gav en utredning om takstordninger.

Direktør *Samuelsen* takket foredragsholderen for det med megen omhu utarbeidede og vel fremførte foredrag, som omhandlet et viktig emne og som burde diskuteres.

Foredraget og efterfølgende diskusjon er referert som bilag 6.

Man samledes derpå kl. 18 for i busser å tiltre en utflukt til *Sundøya*, hvor der inntokes en enkel supé.

Der skulde under denne fest ikke holdes flere taler enn direktør *Samuelsen*'s velkommen. Allikevel blev der ved overlærer *Evje* i A/S *Akersbanernes* styre holdt en anslående tale for damene, hvorefter en sang for kvinnen, forfattet av direktør *Juelsrud*, blev avsunget.

Aftenen forløp i festlige former med dans til almindelig opbrudd kl. 24.

Fredag den 10. juni 1938.

Møtet fortsatte kl. 11 under direktør *Juel-Hansens* presidium med overingenjör *Langes* foredrag om: «Benzin» och Brännoljebussar» i Stockholm.

Foredraget og efterfølgende diskusjon er referert som bilag 7.

Efter diskusjonen takket direktør *Juel-Hansen* for foredraget og ønsket at overingenjör *Lange* vilde gi ytterligere opplysninger om den utvikling i Stockholm, når vi om 2 år møttes igjen i København.

Presidiet takket også deltagerne i diskusjonen og gav ordet til ingeniør *Flindt* til hans foredrag om Trolleybusser i København.

Foredraget og diskusjonen følger som bilag 8.

Direktør *Juel-Hansen* takket foredragsholderen og diskusjonens deltagere.

Man inntok derefter en enkel lunsj i Ingeniørforeningens lokaler og møtet fortsatte kl. 14 med presidium direktør *Sahlberg*, som gav ordet til

Overingeniør *Witt*, A/S Oslo Sporveier, til hans foredrag om: «A/S Oslo Sporveiers nye sporvogner». Foredraget følger som bilag 9.

Direktør *Sahlberg* takket foredragsholderen og fremhevet foregangsmotet i Oslo med hensyn til anvendelse av aluminium i stor utstrekning både i sporvogner og busser allerede gjennom mange år.

Han gav derpå ordet til

Ingeniør *Amundsen* til hans foredrag om de nye boggisporvogner, deres elektriske utrustning. Foredraget følger som bilag 10.

Direktør *Sahlberg* takket foredragsholderen og opfordret til diskusjon.

Efter at denne var avsluttet fikk

Direktør *Kleven* ordet til en orientering om Trondheims nye sporvogner. Foredraget følger som bilag 11.

Direktør *Sahlberg* takket for foredraget og innledet diskusjonen.

Han avsluttet denne med en fornyet takk til foredragsholder og diskusjonsdeltagere, hvorefter dagens arbeide avsluttedes og man samledes til festbanketten i «Vi Kan» utstillingens bankettsal kl. 19.

Festbankettens president var direktør *Samuelsen*.

Overingeniør *Kielland* ønsket velkommen.

Dagens festtale blev holdt av direktør *Samuelsen* for gjestene og for de nordiske sporveier og lokalbaner. Han skildret den utvikling som har ført til disse møter av nordiske sporveisfolk. Han nevnte at når jernbanen legger en ny linje, som skaper nye markeder for handel og industri, da er det en stor ting, og når man i kampen om havets blå bånd vinner et par timer, da fremheves det også som noget overmåte betydningsfullt, men for menneskenes daglige liv er det et spørsmål om ikke den lokale massetransport er av vel så stor betydning. Det er en rasjonell sporveisdrift som gjør det mulig at storbymennesker kan bo sundt og allikevel passe sitt arbeide mitt i byen.

En stor bys passasjerbefordring er en vanskelig social opgave som fører med sig et stort ansvar. For å løse den så godt som mulig er det de nordiske sporveis- og lokalbanemøter er kommet istand.

Direktør *Juel-Hansen*, København, takket på de fremmede nasjoners vegne og ønsket deltagerne i møtet velkommen til København om 2 år.

Direktør *Mohn*, Bergen, talte for gjestene i sin almindelighet.

Direktör *Reuterswärd*, Göteborg, talte for Oslo.

Direktör *Hultman*, Malmö, talte for direktør *Samuelsen*.

Direktør *Mørk*, Ekebergbanen, talte for damene, som dessuten blev hyldet i en vise, forfattet av overingeniør *Kielland*.

Ordfører *Trygve Nilsen*, Oslo, takket for maten.

Festen fortsatte med kaffe, film og dans til langt ut i de små timer. Spesielt bør nevnes direktör *Hultmans* instruktive muntlige belysning av de fremviste morsomme film-referater fra tidligere kongresser i inn- og utland.

Lørdag den 11. juni 1938.

Kl. 10 separatmøter for de forskjellige lands sporveis- og lokalbaneforeninger til behandling av indre anliggender.

Kl. 11: Befaring av A/S Oslo Sporveiers nye aluminium-sporvogner fra Stortorvet til Kjelsås, derfra med de nyeste aluminium-busser til Kringsjå, hvorefter med Holmenkolbanen om Majorstuen til Frogner-seteren, hvor møtet fikk en munter avslutningslunsj med kaffe og tilbehør.

Under lunsjen, hvor A/S Holmenkolbanen ved direktør *Braarud* presiderte som vertskap, holdt denne en velkomsttale.

Direktør *Juel-Hansen* takket og minnet atter deltagerne om at han forberedte et nytt nordisk møte i København i 1940 og ønsket velkommen dit.

Direktør *Samuelsen* takket festkomitéen for dens arbeide og nevnte herunder ingeniør *Ausen* og overingeniør *Kielland*.

Det for damene arrangerte spesielle program avvikledes programmessig og møtet kunde avblåses uten driftsuhell av nogen art.

Som møtets sekretær undertegner

Kielland.

SVENSKA SPÅRVÄGS-,
BUSS- och FÖRORTSBANE-
FÖRENINGEN

ORDINARIE
FÖRENINGSTÄMMAN
I O S L O
D E N 11 J U N I 1938

Den 6 september 1935
ändrade
SVENSKA SPÄRVÄGSFÖRENINGEN
sitt namn till
SVENSKA SPÄRVÄGS,
BUSS- OCH FÖRORTSBANEFÖRENINGEN

Protokoll, hållet vid Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningens ordinarie föreningsstämma i Oslo den 11 juni 1938.

Sedan Norske Sporveiers og Lokalbaners Forening inbjudit till gemensamt *Nordisk Sporveis- og Lokalbanemøte* i Oslo den 9—11 juni 1938, hade styrelsen för Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningen kallat föreningens medlemmar att i omedelbar anslutning till det nordiska mötet avhålla årets *ordinarie föreningsstämma* i Oslo den 11 juni 1938.

Stämman avhölls kl. 10 i Ingenjörenes Hus, Kronprinsens gate 17, Oslo.

Å den i kallelsen intagna föredragningslistan hade upptagits följande

Ärenden :

- a) Årsberättelsen.
- b) Granskning av styrelsens förvaltning och därmed sammanhängande fråga om ansvarsfrihet.
- c) Val av styrelse. (I tur att avgå äro: Herrar Nerell och Ångström.)
- d) Val av nya medlemmar.
- e) Val av revisorer.
- f) 1939 års möte.

§ 1.

I egenskap av vice ordförande i föreningens styrelse hälsade direktören C. A. Reuterswärd, Göteborgs spårvägar, föreningsmedlemmarna och deras representanter välkomna samt förklarade därefter stämman öpnad.

Sedan det antecknats, att föreningens ordförande, direktören Gösta Hellgren, på sätt anmälts vid det nordiska mötet, vore på grund av sjukdom förhindrad tillstädeskomma, valdes herr Reuterswärd till ordförande vid dagens förhandlingar.

Undertecknad Augustinsson hade att såsom föreningens sekreterare föra stämmoprotokollet.

§ 2.

Utsågos ingenjörerna Torsten R. Åström, Stockholms spårvägar, och Nils Wancke, Lidingö Trafikaktiebolag, att jämte ordföranden herr Reuterswärd justera protokollet.

§ 3

Anmäldes styrelsens förvaltningsberättelse för år 1937. Dess uppläsning påfordrades icke.

Efter föredragning av revisionsberättelsen föreslog direktören Erik Hjorth, Stockholm, att ansvarsfrihet skulle beviljas styrelsen för 1937 år förvaltning, och beslöt stämman i enlighet härmed.

§ 4.

Styrelseledamoten direktören Åke Nerell, Stockholm-Roslagens Järnvägar, och *suppleanten* direktören Hilding Ångström, Uppsala spårvägar, fingo härefter sina mandat förnyade till ordinarie föreningsstämma år 1941.

§ 5.

Till *revisorer* omvaldes direktören Erik Hjorth, Stockholm, och byråingenjören Thore Frisk, Norrköping.

§ 6.

På förslag av styrelsen invaldes:

till *ordinarie medlemmar*:

Mälaröarnas Omnibus Aktiebolag, Stockholm, och Svenska Omnibus Aktiebolaget, Sundbyberg, samt

till *passiv medlem*:

Aktiebolaget Robo, Stockholm.

Ordföranden riktade en särskild välkomsthälsning till de nya medlemmarnas vid stämman närvarande representanter.

§ 7.

Chefen för Jönköpings Spårvägar, civilingenjören R. Linse, inbjöd härefter föreningen att år 1939 förlägga sitt årsmöte till Jönköping.

Stämman antog tacksamt denna inbjudan och hade styrelsen att i samråd med inbjudarna bestämma tidpunkten för mötet.

Vid protokollet:
Wilh. Augustinsson.

Justeras:

C. A. Reuterswärd.

Torsten R. Åström. Nils Wancke.

Styrelsen för Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningen
får härmed avgiva följande

Berättelse för år 1937.

1. Årsmötet.

På inbjudan av Göteborgs Spårvägar avhöll föreningen sitt 33. års-
möte i Göteborg den 3 och 4 september 1937. Mötesförhandlingarna
föreligga i tryck.

2. Medlemmar.

Under år 1937 har föreningen bestått av följande medlemmar:

Hedersledamot.

Kaptenen Ernst Hjortsberg.

Ordinarie medlemmar.

Aktiebolaget Stockholms Spårvägar,
Brännkyrka och Södertörns Trafik Aktiebolag,
Gävle Stads Spårvägar,
Göteborgs Spårvägar,
Hälsingborgs Stads Spårvägar,
Järnvägsaktiebolaget Göteborg—Särö,
Järnvägsaktiebolaget Stockholm—Saltsjön,
Jönköpings Spårvägar,
Karlskrona Stads Spårvägar,
Lidingö Omnibusaktiebolag,
Lidingö Trafikaktiebolag,
Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag,
Malmö Stads Spårvägar,
Norrköpings Spårvägar,

Spårvägsaktiebolaget Sundsvall—Skön,
Spårvägsaktiebolaget Upsala—Mälaren,
Stockholm—Rimbo Järnvägsaktiebolag,
Stockholms Läns Omnibusaktiebolag,
Sundsvalls Spårvägs Aktiebolag,
Trafikaktiebolaget Stockholm—Södra Lidingön,
Upsala Spårvägs Aktiebolag,
Varberg—Borås—Herrljunga Järnväg.

Extra medlemmar.

Byrådirektören I. Billing,
Generaldirektören Nils Bolinder,
Kommerserådet A. F. Enström,
Byrådirektören E. C. Ericsson,
Direktören E. Hjorth,
Överstelöjtnanten Carl J. Insulander,
Civilingenjören A. J. Körner,
Statsinspektören K. Landtmanson,
Direktören Erik Lundin,
Trafikchefen K. A. Pallin,
Järnvägsinspektören L. W. Stähle,
Majoren Viktor Stähle,
Ingenjören Percy H:sson Tamm,
Civilingenjören Henrik Tisell,
Byråchefen P. Axel Valsinger,
Direktören Gustaf Wendt,
Kaptenen Gustaf Östberg.

Passiva medlemmar.

Aktiebolaget Hägglund & Söner,
Aktiebolaget Motala Verkstad,
Aktiebolaget Scania-Vabis,
Aktiebolaget Svenska Järnvägsverkstäderna,
Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken,
Aktiebolaget Svenska Maskinverken,
Aktiebolaget Volvo,
Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget,
Elektriska Aktiebolaget A.E.G.,
Svenska Karosseriverkstäderna A.—B.,
Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag.

3. Styrelse.

Efter vid föreningsstämman företagna kompletteringsval består styrelsen av följande ledamöter nämligen:

Spårvägschefen O. Lange	vald till ordinarie stämma 1940,
Direktören C. A. Reuterswärd	—»— —»— 1940,
Direktören Gösta Hellgren	—»— —»— 1939,
Direktören Einar Hultman	—»— —»— 1939,
Direktören Åke Nerell	—»— —»— 1938.

Suppleanter äro:

Direktören J. A. Ericsson	vald till ordinarie stämma 1940,
Direktören Hilding Ångström	—»— —»— 1938.

Till ordförande har styrelsen utsett direktör Hellgren och till vice ordförande direktör Reuterswärd.

Sekreterare och kassaförvaltare är ombudsmannen i Aktiebolaget Stockholms Spårvägar Wilhelm Augustinsson.

Revisorer äro direktören E. Hjorth och byråingenjören Thore Frisk.

4. Kommittéer inom föreningen .

a) Kommittén för «Spår och ledningar»:

Spårvägschefen O. Lange, Hälsingborg (sammankallande),
Överingenjören R. Gripe, Stockholm,
Kaptenen J. A. Ericsson, Lidingö, och
Byråingenjören Hj. Bellander, Göteborg.

b) Kommittén för «Rullande materiel, verkstäder och hallar»:

Direktören E. Hultman, Malmö, (sammankallande),
Överingenjören E. Engdahl, Stockholm,
Verkstadsingenjören C. A. Christensson, Göteborg,
Maskiningenjören Johannes Lindholm, Stockholm,
Överingenjören Thor Lange, Stockholm,
Trafikchefen Anders Bergman, Roslags—Näsby,
Civilingenjören Hugo Björck, Stockholm.

5. Representanter i föreningar m. m.:

a) Union Internationale de Tramways, de Chemins de Fer d'Intérêt Local et de Transports Publics Automobiles, Brüssel:

Direktören Gösta Hellgren, Stockholm.

- b) Fullmäktige i Sveriges Tekniskt Industriella Skiljedomsinstitut:
 Direktören Gösta Hellgren, Stockholm,
 Direktören C. A. Reuterswärd, Göteborg,
 med
 Direktören Åke Nerell, Stockholm, och
 Spårvägschefen O. Lange, Hälsingborg,
 till suppleanter.
- c) Svenska Elektriska Kommissionen (S.E.K.):
 Direktören Gösta Hellgren, Stockholm.
- d) Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens främjande (N.T.F.):
 Direktören Gösta Hellgren, Stockholm,
 tillika medlem av föreningens råd.

6. Räkenskaper.

Följande sammandrag av föreningens räkenskaper utvisar den ekonomiska ställningen vid 1936 års början och slut.

Enligt 1936 års berättelse uppgingo tillgångarna den
 31 december 1936 till kr. 82:90

Inkomster år 1937:

Medlemsavgifter:

Ordinarie medlemmar	kr. 5.950:—		
Extra »	» 160:—		
Passiva »	» 2.750:—	»	8.860:—
Ränta å kapital m. m.		»	36:01

kr. 8.978:91

Utgifter år 1937:

Kostnader för årsmötet i Göteborg	kr. 894:70		
Arsskriften 1936	» 3.810:64		
Reseräkningar	» 2.126:70		
Sekretariat, trycksaker, porto etc.	» 1.137:11		
Avgifter	» 350:—		
Övriga omkostnader	» 308.40	»	8.627:55

Föreningens tillgångar den 31 december 1937 kr. 351:36

Stockholm i maj 1938.

Gösta Hellgren.
 Ordförande.

Wilh. Augustinsson.
 Sekreterare.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, utsedda att granska Svenska Spårvägs-, Buss- och Förortsbaneföreningens räkenskaper för år 1937, vitsorda härmed, att dessa befunnits i god ordning och behörigen verifierade.

I styrelsens berättelse för år 1937 intagen redogörelse beträffande inkomster och utgifter under året samt föreningens ekonomiska ställning vid årsskiftet överensstämmer med räkenskaperna.

Ansvarsfrihet för 1937 års förvaltning tillstyrkes.

Stockholm i juni 1938.

Erik Hjorth.

Thore Frisk.

SVENSKA SPÅRVÄGS-,
BUSS- OCH FÖRORTSBANEFÖRENINGEN

Grundad år 1905.

Styrelse:

Ordförande:

Hellgren, G., direktör, Stockholms spårvägar.

Vice ordförande:

Reuterswärd, C. A., direktör, Göteborgs spårvägar.

Övriga ledamöter:

Hultman, E., direktör, Malmö spårvägar,

Lange, O., spårvägschef, Hälsingborgs spårvägar,

Nerell, Å., direktör, Stockholm—Rimbo Järnvägsaktiebolag.

Suppleanter:

Ericsson, J. A., direktör, Trafikaktiebolaget Stockholm—
Södra Lidingön.

Ångström, H., direktör, Uppsala spårvägar.

Sekreterare och kassaförvaltare:

Augustinsson, Wilh., ombudsman, Stockholms spårvägar.

Ordförandens och sekretariatets

adress: Tegnérgatan 2 A, 1 tr., Stockholm,

telefon: Namnanrop: «Spårvägen» och 33 03 08.

M E D L E M M A R :

Hedersledamot :

Hjortzberg, Ernst, kapten.

Ordinarie medlemmar :

Aktiebolaget Stockholms Spårvägar,
Gävle Stads Spårvägar,
Göteborgs Spårvägar,
Hälsingborgs Stads Spårvägar,
Järnvägsaktiebolaget Göteborg—Särö,
Järnvägsaktiebolaget Stockholm—Saltsjön,
Jönköpings Spårvägar,
Karlskrona Stads Spårvägar,
Lidingö Omnibusaktiebolag,
Lidingö Trafikaktiebolag,
Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag,
Malmö Stads Spårvägar,
Mälaröarnas Omnibus Aktiebolag,
Norrköpings Spårvägar,
Spårvägsaktiebolaget Sundsvall—Skön,
Spårvägsaktiebolaget Upsala—Mälaren,
Stockholm—Rimbo Järnvägsaktiebolag,
Stockholms Läns Omnibusaktiebolag,
Sundsvalls Spårvägs Aktiebolag,
Svenska Omnibus Aktiebolaget,
Trafikaktiebolaget Stockholm—Södra Lidingön,
Upsala Spårvägs Aktiebolag,
Varberg—Borås—Herrljunga Järnväg.

Extra medlemmar :

Billing, I., byrådirektör, Stockholm,
Bolinder, Nils, generaldirektör, Stockholm,
Enström, A. F., kommerseråd, Stockholm,
Ericsson, E. C., byrådirektör, Stockholm,

Hjorth, E., direktör, Stockholm,
Insulander, Carl J., överstelöjtnant, Stockholm,
Körner, A. J., civilingenjör, Stockholm,
Landtmanson, K., civilingenjör, Stockholm,
Lundin, Erik, direktör, Stockholm,
Pallin, K. A., trafikchef, Karlstad,
Stähle, L. W., järnvägsinspektör, Stockholm,
Stähle, Viktor, major, Stockholm,
Tamm, Percy H:sson, ingenjör, Stockholm,
Tisell, Henrik A., civilingenjör, Stockholm,
Valsinger, P. Axel, byråchef, Stockholm,
Wendt, Ivar, direktör, Jonsered,
Östberg, Gustaf, kapten, Stockholm.

Passiva medlemmar :

Aktiebolaget Hägglund & Söner, Örnköldsvik,
Aktiebolaget Motala Verkstad, Motala,
Aktiebolaget Robo, Stockholm,
Aktiebolaget Scania-Vabis, Södertälje,
Aktiebolaget Svenska Järnvägsverkstäderna, Linköping.
Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken, Göteborg,
Aktiebolaget Svenska Maskinverken, Södertälje,
Aktiebolaget Volvo, Göteborg.
Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Västerås,
Elektriska Aktiebolaget A. E. G., Stockholm,
Svenska Karosseriverkstäderna A. B., Katrineholm,
Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag, Trälleborg.

Hr. president, mine damer og herrer.

På nordiske og internasjonale møter i vår tid er den dagsorden som er opsatt for vårt møte disse dagene ikke den mest almindelige. Det er gjerne de store politiske og økonomiske sakene som i regelen er de mest fremherskende. Det er spørsmålene om hvordan freden skal bevares og om hvordan hvert land skal forholde sig om krigen skulde komme. Og vi skal medgi at bare det at spørsmålene drøftes og de forskjellige syn kommer fram, har en verdi i og for sig.

Vi kan derfor fastslå at en konferanse hvor flere nasjoner møter med sine representanter har sin egenverdi selv om det ikke fattes beslutninger

Norden står i en særstilling i verden. At vi gjør det har sin naturlige forklaring.

Vi kan gå årtier tilbake og vi vil finne at bare den ting at vårt sprog stort sett er det samme, har lettet samkvemmet folkene imellem. Vi har lært av hverandre. Og en sund kappestrid på det sociale, kulturelle og økonomiske område har virket befruktende på oss alle. Det har bidratt sitt til at vi idag med stolthet kan peke på at de nordiske land *ikke* er å finne blandt de siste i rekken.

Det er også grunn til å understreke at mulighetene for å bygge op en høi levestandard og et rikt socialt og kulturelt liv i de nordiske land henger sammen med den kjennsgjerning at vi var i den lykkelige situasjon å bli holdt utenfor den siste store krig — verdenskrigen 1914—1918.

Også vi var berørt av den. Også vi har merket etterveene, men vi var dog utenfor. Og det sier nesten alt.

Dette møte vi idag åpner skal ikke beskjeftige sig med storpolitiske spørsmål av noen art. Mange vil derfor kanskje tro at vårt møte er av mindre betydning. Å tro det vilde være en uriktig vurdering. Samfundslivet består ikke bare av de store ting. Tvertimot. Vårt samfund er svært komplisert, og stans i utviklingen på ett område fører lett til stagnasjon over hele linjen.

Dertil kommer at nettop kommunikasjonene spiller i vår travle tid en meget betydelig rolle. På alle områder møter en disse problemene og med den raske utvikling som foregår, er det nødvendig å komme sammen for å *gi* lærdom og *få* lærdom. Stille spørsmålene op i lys av behovene og trekke op linjer som kan føre arbeidet vårt fram til en heldig løsning.

Sporveier, forstadsbaner og buss har sin betydelige plass i samfundslivet. En god løsning av disse kommunikasjonsmidler influerer på løsningen av så mange andre samfundsspørsmål. Ofte hører en vondord. Mange krever sporveien vekk fra gatene på grunn av trafikkvanskelighetene. Andre klager over den dårlige luft bussene gir oss. Og klagen har selvfølgelig i sig en kjerne av sannhet.

Men vi skal heller ikke se bort fra at disse vanskelighetene hører til de som kan overvinnes. Og som vi der arbeider med disse spørsmålene legger kreftene til for å overvinne.

Gransker en imidlertid saken samvittighetsfullt, gir disse kommunikasjonsmidlene en så betydelig margin til samfundsutviklingen i riktig retning at ankene blir små og relativt ubetydelige.

Kan en tenke sig noen større by i Norden uten sporvei og forstadsbaner. Kunde vi som bor i Oslo-dalen tenke oss å undvære disse hjelpemidler i vårt daglige strev. Både når det gjelder vårt arbeid og vår rekreasjon. Utenkelig.

Blev de borte vilde det omskape hele vår daglige tilværelse.

Så stor betydning har disse kommunikasjonsmidlene samfundsmessig sett. Og derfor legger dette også et stort ansvar på de kvinner og menn som har vært så lykkelige å få løsningen av denne oppgave som sitt arbeid.

Vårt mål må være å stå på høiden med vår tid, både når det gjelder utstyr, linjer og tid. Ja — vår innstilling bør helst være å ligge foran.

Sporvei, forstadsbaner og buss tar sikte på det store tall av trafikkanter som skal fra og til sitt arbeid. Som skal bruke sin fritid til rekreasjon.

Vi skal heller ikke glemme at storbyens grenser som regel er trange og at det derfor er av veldig betydning å skape et kommunikasjonsmiddel som økonomisk ikke legger altfor store byrder på den som har sitt hjem et stykke fra centrum.

Det er disse spørsmål vi er kommet sammen for å drøfte. Jeg vet at her sitter kvinner og menn som med mot og kraft vil gå inn for å finne den heldige løsning.

Jeg ønsker hell i arbeidet og håper at dagene dessuten må bli til hygge og gagn for deltagerne og bidra sitt til at Norden knyttes sterkere sammen både til arbeid og fest.

Mine damer og herrer!
Velkommen til vårt land!
Velkommen til møtet!